

Warszawa, 29.06.2012 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-654000-IV/10/AGR

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Jarosław Gowin
Minister Sprawiedliwości
Warszawa

Kampanie Bernie Ministrze

Pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra na istotne zagadnienie, dotyczące realizacji uprawnień procesowych przez uczestników postępowania cywilnego, przebywających za granicą.

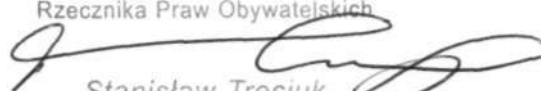
Otóż zgodnie z art. 165 § 3 kodeksu postępowania cywilnego równoznaczne z wniesieniem pisma procesowego do sądu pozostaje złożenie pisma przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej albo przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego oraz przez członka załogi polskiego statku morskiego u kapitana statku. Przedmiotowa regulacja niewątpliwie stanowi znaczne ułatwienie dla stron postępowania cywilnego, pozwalając na zachowanie terminów procesowych przez osoby, które z różnych przyczyn nie są w stanie złożyć pisma bezpośrednio we właściwym sądzie. Jednak wątpliwości Rzecznika budzi stan prawny, który poza zakresem przywołanego unormowania procedury cywilnej pozostawia sytuację złożenia pisma procesowego w polskim urzędzie konsularnym. W istocie w pewnych sytuacjach może to uniemożliwić korzystanie z konstytucyjnego prawa do sądu przez osoby przebywające za granicą.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich ustawowe zagwarantowanie zachowania terminu procesowego w przypadku przywołanej sytuacji faktycznej jest pożądane i możliwe do przeprowadzenia bez uszczerbku dla należytego przebiegu postępowania cywilnego. Warto podkreślić, iż sama możliwość złożenia pisma w polskim urzędzie konsularnym ze skutkami zachowania terminu jest już przewidziana w ramach art. 124 kodeksu postępowania karnego i aktualnie mogą z niej korzystać podmioty prawne, których prawa o charakterze cywilnym są realizowane w ramach postępowania karnego. Ponadto analogiczna gwarancja jest realizowana w systemie prawa na gruncie postępowania sądowo-administracyjnego. Zgodnie bowiem z treścią art. 83 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami

administracyjnymi (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., poz. 270) równoznaczne z wniesieniem pisma do sądu pozostaje oddanie pisma w polskim urzędzie konsularnym. Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich zarówno przywołana regulacja kodeksu postępowania karnego jak i podniesiona gwarancja, zawarta w ramach procedury sądowo-administracyjnej, stanowią przejaw należytej realizacji na poziomie ustawy konstytucyjnego prawa do sądu. W tym kontekście brak stosownej regulacji w kodeksie postępowania cywilnego nie tylko ogranicza realizację uprawnień procesowych przez uczestników postępowania przebywających za granicą ale stanowi też przyczynę nierównego traktowania podmiotów prawnych w zakresie ustawowych gwarancji zachowania terminów procesowych.

Z uwagi na powyższe na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147 z późn. zm.) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o odniesienie się do przedstawionego zagadnienia. W szczególności będę wdzięczny za rozważenie podjęcia stosownych działań legislacyjnych, zmierzających do zmiany aktualnej treści art. 165 § 3 kodeksu postępowania cywilnego, poprzez rozciągnięcie skutków prawnych złożenia pisma w sądzie także na sytuację oddania pisma w polskim urzędzie konsularnym.

Z przeze mnie

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich